

Høring

Sagen har været forelagt §5-udvalget (fiskeri) i forbindelse med møde i udvalget den 3. oktober 2011.

§5-udvalget (fiskeri) har ikke haft bemærkninger til forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt bestræbelserne på at sikre et bæredygtigt fiskeri.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes fra de direkte berørte medlemsstater at være skepsis over for forventede initiativer vedrørende sværdfisk i Middelhavet.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Reformpakke om den fælles landbrugspolitik

(i) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for den fælles landbrugspolitik s ordninger for direkte støtte til landbrugere (forordningen om direkte støtte), og

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 73/2009 for så vidt angår anvendelse af overgangsforanstaltninger i forbindelse med året 2013

KOM-dokumenter foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen forventes den 12. oktober 2011 at fremlægge forslag til forordning om direkte støtte til landbrugere for perioden 2014-2020. Forordningen skal afløse Rådets forordning (EF) nr. 73/2009. Den væsentligste nyskabelse forventes at være et øget fokus på miljø- og klimaaspekter. Dette sker igennem den såkaldte grønning, hvor udbetaling af en del af den direkte støtte forudsætter, at landbrugerne leverer en miljøindsats. Forslaget forventes endvidere at indebære, at der anvendes en del af de direkte støtteudbetalinger til særlige ordninger vedrørende støtte til områder med naturlige begrænsninger for landbrug, støtte til mindre landbrug, støtte til nyetablerede yngre landbrugere samt muligheder for at anvende målrettede koblede støtteordninger. Endelig forventes forslaget at indeholde finansielle nationale lofter for direkte støtteudbetalinger, bestemmelser om udligning af de direkte støttebeløb mellem medlemsstater og blandt landbrugere, fleksibilitet mellem den direkte støtte (søjle I) og landdistriktsudvikling (søjle II) udbetalingslofter for større bedrifter samt bestemmelser om, at støtte kun kan gives til aktive landbrugere.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremlægge forslag om forordning om etablering af regler for direkte betalinger til landbrugere den 12. oktober 2011 som en del af en reformpakke om den fælles landbrugspolitik gældende for perioden 2014-2020. Beskrivelsen er baseret på det forventede indhold af det kommende forslag.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og kan vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure.

Forslaget er sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 20.-21. oktober 2011 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

De forventede forslag er led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Forslaget forventes at følge linjerne fra Kommissionens meddelelse af 18. november 2010 om reformkursen for den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020. Heraf fremgik det, at den fremtidige fælles landbrugspolitik skal understøtte et bæredygtigt landbrug, som tager hensyn til klimaforandringer og miljø samt understøtter den gensidige solidaritet mellem medlemsstaterne.

Finansielle forhold

Reformen af den fælles landbrugspolitik skal ses i sammenhæng med den igangværende forhandling om EU's flerårige finansielle ramme for 2014 til 2020. Overordnet set forventes strukturen af den fælles landbrugspolitik fastholdt, således at den direkte landbrugsstøtte til landbrugerne samt forskellige markedsinstrumenter hører under den første søjle (søjle I) mens landdistriktspolitikken hører under den anden søjle (søjle II). Medlemsstaternes midler i de 2 søjler fordeles via såkaldte nationale konvolutter.

Det forventes, Kommissionens forslag til direkte betalinger vil fastsætte fremtidige nationale lofter for de direkte betalinger i de enkelte medlemsstater samt de finansielle principper for fordelingen af de fremtidige direkte betalinger. Der forventes, at Danmarks nationale loft for direkte betalinger i søjle I bliver på ca. 943 mio. € (ca. 7 mia. kr.) i 2014, hvor den i dag udgør ca. 964 mio. €.

Kommissionen forventes at foreslå en gradvis udjævning af den direkte støtte blandt landbrugerne i en region eller en medlemsstat, således at der opnås en ensartet støtte pr. hektar inden for regionen/medlemsstaten inden 2019.

Endvidere forventes der i perioden 2014-2017 at skulle ske en udjævning af den direkte støtte blandt medlemsstaterne, således at medlemsstater der har direkte støtteudbetalinger over EU-gennemsnittet pr. hektar overfører en andel af deres nationale konvolut til medlemsstater, der har udbetalinger pr ha. der ligger under 90 % af EU-gennemsnittet.

Endeligt forventes der foreslået en fuld udjævning af den direkte støtte blandt alle medlemsstaterne. Denne udjævning skal være gennemført inden 2029.

Kommissionen forventes at foreslå en vis fleksibilitet mellem søjlerne, således at medlemsstaterne én gang for alle i 2013 kan vælge at overføre op til 5 % af deres nationale konvolut fra direkte betalinger (søjle I) til landdistriktsudvikling (søjle II), med krav om national medfinansiering. Ligesom visse medlemsstater vil kunne vælge at overføre midler fra søjle II til I. Kommissionen forventes ligeledes at foreslå etablering af en ny basis betalingsordning, hvor landbrugerne kan modtage direkte støtte såfremt de er i besiddelse af støtteberettiget jord og betalingsrettigheder, ligesom de er underlagt krav om krydsoverensstemmelse. Budgettet til denne basisordning forventes at udgøre ca. 50-70 % af den nationale konvolut.

Kommissionen forventes at foreslå, at der tildeles nye betalingsrettigheder til landbrugerne fra 2014.

Aktive landbrugere

Kommissionen forventes at foreslå, at støtteudbetalinger kun kan ydes til aktive landbrugere, som defineres som landbrugere, der har en indtjening fra landbruget, som udgør mere end 5 % af indkomsten fra alle økonomiske aktiviteter, eksklusiv tilskud under den fælles landbrugspolitik. Landbrugere der modtager under 5.000 € i direkte støtte vil eventuelt blive fritaget for disse bestemmelser.

Støttelofter (capping)

Kommissionen forventes at foreslå, at der fastsættes støttelofter (capping) på de direkte støtteudbetalinger til de enkelte bedrifter. Støttelofterne ventes ikke at omfatte betalinger for klima og miljø (grønning), ligesom loftet øges i forhold til lønudgifter. Støttelofterne forventes at blive gennemført efter følgende skala:

- 20 % reduktion af støtteudbetalinger mellem 150.000 – 200.000 €
- 40 % reduktion af støtteudbetalinger mellem 200.000 – 250.000 €
- 70 % reduktion af støtteudbetalinger mellem 250.000 – 300.000 €
- 100 % reduktion af støtteudbetalinger over 300.000 €

Betalinger for hensyntagen til klima og miljø (grønning)

Kommissionen forventes at foreslå, at 30 % af den direkte støtte til landbrugerne skal gøres betinget af overholdelse af visse klima- og miljøvenlige dyrkningspraksisser, den såkaldte grønning af den direkte støtte. Medlemsstaterne udbetaler en supplerende årlig betaling til de pågældende landbrugere. Det forventes, at økologiske landbrugere automatisk vil modtage denne supplerende betaling. Følgende obligatoriske dyrkningspraksisser forventes foreslået.

- Afgrødediversificering: Landbrug over en vis minimumsstørrelse, skal dyrke mindst 3 forskellige afgrøder. Ingen af disse 3 afgrøder må dække mindre end 5 % af arealet og hovedafgrøden må ikke dække mere end 70 % af arealet.
- Opretholdelse af permanente græsarealer på bedriftsniveau: Landbrugere skal opretholde de permanente græsarealer, som de angiver i deres støtteansøgning for 2014 i årene fremover.
- Miljøfokusarealer: Landbrugere skal afsætte mindst 7 % af deres landbrugsareal undtagen permanent græsareal, til miljøfokusareal, som kan omfatte brakarealer, landskabstræk og bræmmer mv.

Arealer med naturlige begrænsninger for landbrugsproduktion

Kommissionen forventes at give mulighed for, at medlemsstaterne kan etablere en frivillig støtteordning for arealer med naturlige begrænsninger for landbrugsproduktion. Den nye støtteordning forventes kun at omfatte arealer som allerede under landdistriktspolitikken er udpeget som arealer med naturlige handicaps, de såkaldt ugunstigt stillede områder eller LFA-områder (Less Favored Areas). I Danmark er visse småøer udpeget. Det forventes, at der kan anvendes op til 5 % af det nationale loft til denne støtteordning. Støtten udbetales årligt som supplement til basisordningen til den enkelte landbruger.

Støtteordning for yngre landbrugere

Kommissionen forventes at foreslå, at medlemsstaterne skal etablere en obligatorisk støtteordning for yngre førstegangsetablerede landbrugere under 40 år. Det forventes, at der kan anvendes op til 2 % af det nationale loft til denne støtteordning. Støtten udbetales årligt over 5 år som supplement til basisordningen.

Betalinger for koblede præmieordninger

Kommissionen forventes at foreslå, at medlemsstaterne kan vælge at afsætte op til 5-10 % af den nationale konvolut for direkte betalinger til at etablere eller videreføre koblede støtteordninger indenfor en række områder (kvæg, får, sukkerroer mv.). Den koblede støtte kan ydes til sektorer eller regioner i en medlemsstat, hvor særlige typer af landbrug eller landbrugsproduktioner har visse problemer og som samtidig er vigtige af økonomisk og/eller sociale og/eller miljømæssige grunde.

Støtteordning for små landbrug

Kommissionen forventes at foreslå, at medlemsstaterne skal indføre en ny obligatorisk støtteordning for små landbrugere. Landbrugerne kan vælge at ansøge om at deltage i den nye ordning. Deltagerne i ordningen modtager en årlig betaling, som erstatter alle andre direkte betalinger. Der kan anvendes op til 10 % af det nationale loft til denne ordning. Den årlige betaling fastsættes mellem 500 og 1.000 €. Landbrugerne, der deltager i denne ordning, fritages for bestemmelserne om krydsoverensstemmelse og for de obligatoriske grønne dyrkningspraksisser.

Overgangsbestemmelser for direkte støtte til landbrugerne i 2013

De nugældende bestemmelser om finansielle nettolofter for direkte betalinger (bruttoløftet for direkte betalinger fratrasket modulering) er fastsat til og med 2012, medens de nye regelsæt for den fremtidige fælles landbrugspolitik og herunder de finansielle bestemmelser først vil træde i kraft i 2014. Kommissionen ventes derfor at fremsætte et separat forslag om et nettoloft for 2013 samt visse bestemmelser for udbetaling af den direkte støtte. Overgangsforslaget forventes fremlagt samtidig med forslaget om direkte betalinger til landbrugere under den fælles landbrugspolitik. Forslaget forventes at indebære, at der fastsættes et finansielt nettoloft for Danmark for 2013 på ca. 964 mio. €, hvilket er det samme som for 2012.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Konsekvenser

Det forventede forslag om etablering af regler for direkte betalinger til landbrugere under den fælles landbrugspolitik ventes at have både statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet. Idet forslaget endnu ikke foreligger, er der ikke grundlag for at vurdere dets rækkevidde.

Høring

Sagen har været i høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer bemærkede på møde i §2-udvalget den 5. oktober 2011, at der ved udjævning af betalinger *mellem* medlemsstater skal tages hensyn til de forskelle, der er imellem omkostningsniveauer og øvrige rammebetingelser i de pågældende medlemsstater. Hvad angår *intern* udjævning af betalingsrettigheders værdi i medlemsstaterne, bør dette ikke ændres. Afkobling har fundet sted, og hvordan de enkelte medlemsstater vælger at disponere over midlerne, skal være op til dem selv.

Landbrug & Fødevarer fremhævede, at definitionen og brugen af begrebet aktive landmænd er unødvendig. Det nuværende regelgrundlag anses for tilstrækkeligt. Hvad angår capping, er forslaget uacceptabelt, og det forekommer meget uhensigtsmæssigt at belønne mindre effektive landbrug. Grønningselementet bør indføres under hensyntagen til om medlemsstaterne allerede har indført aktiviteter på disse områder. Her fremhæves blandt andet, at efterafgrøder og kvælstofnormer allerede indebærer væsentlige miljøforbedringer. Endelig blev det fremhævet, at muligheden for forsat at have en koblet præmie for handyr anses for særdeles vigtig i forhold til at undgå eksport og lang transport af kalve.

DI påpegede, at grønning ikke bør flytte fokus fra produktion, idet fødevarerforsyningen og adgangen til råvarer bør sikres.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil arbejde for at reducere landbrugsstøtten i EU på en måde, der gavner forskning, innovation og markedsadgangen for udviklingslandene, forbedrer miljøet og modvirker klimaforandringer. Regeringen vil desuden arbejde for, at medlemsstaternes muligheder for at vælge at bruge en større del af landbrugsstøtten til formål som natur, miljø og økologi styrkes. Endelig lægger regeringen vægt på, at drøftelserne om Kommissionens reformforslag ikke foregriber forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke oplysninger om andre medlemsstaters holdninger til det forventede forslag

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

(ii) **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningsforordningen),**

Forslag til Rådets forordning om foranstaltninger til fastsættelse af støtte og restitutioner i forbindelse med den fælles markedsordning for landbrugsprodukter, og

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningsforordningen) for så vidt angår reglerne i forbindelse med enkeltbetalingsordningen og støtten til vinavlere

KOM-dokumenter foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen ventes den 12. oktober 2011 at fremlægge forslag til den fælles markedsordning for landbrugsprodukter, der skal gælde efter 2013 og afløse den nuværende Rådets forordning (EF) nr. 1234/2007 af 22. oktober 2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen). En ny fælles markedsordning forventes at gøre rammerne mere ensartet for de forskellige ordninger og sektorer, der er omfattet af forordningen. Forslaget forventes i store træk at videreføre de nuværende ordninger, om end med mindre tilpasninger for visse ordninger.

Hovedændringerne forventes at være ophævelse af sukkerkvotesystemet, styrkelse af producenteres samarbejde samt etableringen af en særlig krisefond. Derudover forventes fremlagt forslag om støtte til vinavlere og forslag om foranstaltninger til fastsættelse af visse støttesatser og restitutioner i forbindelse med den fælles markedsordning for landbrugsprodukter. Forslagene er alle elementer i den samlede reform af den fælles landbrugspolitik.

Baggrund

Det forventes, at Kommissionen den 12. oktober 2011 vil fremlægge forslag om den fælles markedsordning for landbrugsprodukter, forslag om enkeltbetalingsordningen og støtte til vinavlere og forslag om foranstaltninger til fastsættelse af visse støttesatser og restitutioner. Alle tre forslag er en del af den fælles landbrugspolitik for perioden 2014-2020. Beskrivelsen er baseret på det forventede indhold af det kommende forslag.

Forslag om markedsordningen og forslag om støtte til vinavlere er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og kan vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure.

Forslag om foranstaltninger til fastsættelse af visse støttesatser og restitutioner er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal

Forslagene er sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 20.-21. oktober 2011 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

Forslagene er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Forslaget om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter forventes at følge linjerne fra Kommissionens meddelelse af 18. november 2010 om reformkursen for den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020. Heraf fremgik det, at den fremtidige fælles landbrugspolitik skal understøtte et bæredygtigt landbrug, som tager hensyn til klimaforandringer og miljø samt understøtte den gensidige solidaritet mellem medlemsstaterne. En ny fælles markedsordning forventes at gøre rammerne mere ensartet for de forskellige ordninger og sektorer, der er omfattet af forordningen. Forslaget forventes i store træk at videreføre de nuværende ordninger, om end med mindre tilpasninger for visse ordninger.

Intervention, privat oplagring og klassificering

Reglerne om intervention forventes overordnet set at være stort set uændrede, medens der forventes foreslået mindre tilpasninger for anvendelsen af privat oplagring, herunder udløsningspriserne herfor, samt ændrede bestemmelser om klassificering af slagtekroppe af svin, kvæg og får.

Ophævelse af kvotesystemet for sukker

Det forventes foreslået, at sukkerordningen, og herunder kvotesystemet, ophæves med udgangen af markedsåret 2015/2016. Det vil sige per 30. september 2016. Produktionen af sukker forventes dog fortsat baseret på aftaler mellem avlerne og sukkerproducenterne.

Kvalitetspakken og mælkepakken

Vedrørende handelsnormer forventes ikke nye forslag ud over dem, som indgår i den allerede fremlagte kvalitetspakke. Tilsvarende ventes det allerede fremlagte forslag om mælkepakken indarbejdet, men det ventes, for så vidt angår kontraktdelen, ikke udvidet til øvrige sektorer.

Producentorganisationer

Producenter i de sektorer, der er omfattet af markedsordningen kan fortsat slutte sig sammen i producentorganisationer. Fremover forventes det, at der bliver et generelt krav om, at medlemsstaterne på anmodning skal anerkende disse. Hidtil har dette kun været tilfældet i få sektorer. Tilsvarende skal medlemsstaterne fremover på anmodning anerkende interprofessionelle organisationer i alle sektorer. Det vil således ikke være frivilligt for medlemsstaterne, hvorvidt de vil anerkende sådanne organisationer.

Skolefrugt

Støtte til uddeling af skolefrugt vil fortsat være omfattet af markedsordningen og der ventes afsat øgede midler hertil samt en øget EU-medfinansiering på op til 75 %.

Krisestyring

De hidtidige bestemmelser vedrørende kriseforanstaltninger forventes videreført nogenlunde uændrede, idet der dog forventes en generel undtagelsesbestemmelse. Kommissionen har således i meddelelse KOM(2011)500 om den fremtidige flerårige finansielle ramme foreslået etableret en særlig reserve på i alt 3,9 mia. € i perioden 2014-2020. Midlerne fra denne fond kan i henhold til udkast KOM(2011)403 til den interinstitutionelle budgetaftale anvendes efter Europa-Parlamentets og Rådets vedtagelse af forslag fra Kommissionen. Fonden kan anvendes til udgifter i forbindelse med intervention, privat oplagring, eksportrestitutioner og de ovennævnte kriseforanstaltninger.

Forslag om overførsel til enkeltbetalingsordningen for så vidt angår vinsektoren

For så vidt angår forslaget om enkeltbetalingsordningen og støtte til vinavlere forventes det, at indeholde fastsættelse af en skæringsdato, inden hvilken medlemsstaterne endegyldigt vil skulle tage stilling til om - og i hvilket omfang - de vil konvertere støttemuligheder til vinsektoren under den fællesmarkedsordning til betalingsrettigheder til vinavlere efter enkeltbetalingsordningen. På nuværende tidspunkt kan medlemsstaterne ændre deres støtteprogrammer en gang årligt, herunder med hensyn til hvilken del af deres budgetramme, som – blivende – skal allokeres til betalingsrettigheder til vinavlere efter enkeltbetalingsordningen.

Forslag om fastsættelse af støttesatser og restitutioner

Det forventes, at forslaget vedrørende foranstaltninger til fastsættelse af visse støttesatser og restitutioner under den fælles markedsordning for landbrugsprodukter vil omfatte: Fastsættelse af støtte til uddeling af mejeriprodukter til skoleelever (Skolemælksordningen), fastsættelse af eksportrestitutioner og fastsættelse af særlige eksportrestitutioner for korn og ris. Dette forslag vedrører således den konkrete fastsættelse af støttesatser, mens hjemlen til at yde disse former for støtter er fastlagt i den fælles markedsordning.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Konsekvenser

De forventede forslag om reform af den fælles markedsordning under den fælles landbrugspolitik ventes at have både statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet. Idet forslaget endnu ikke foreligger, er der ikke grundlag for at vurdere dets rækkevidde.

Høring

Sagen har været i høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer påpegede på møde i §2-udvalget den 5. oktober 2011, at man generelt bør fastholde markedsorienteringen af landbrugspolitikken forudsat, at der er et sikkerhedsnet. Endvidere bør der lægges vægt på, at privat oplagring af smør forbliver obligatorisk. Hvad angår intervention, bør der ses nærmere på kvalitetskravene til blød hvede. Det er vigtigt at fastholde markedsordningen som et sikkerhedsnet frem for at inkludere krisestyringsinstrumenter og forsikringsordninger i landdistriktsforordningen.

Endvidere bør definitionen af slagtekroppe ikke indskrænke muligheden for at opretholde en støtteordning for handyr. Muligheden for at få anerkendt producentorganisationer anses umiddelbart for positiv, men det blev understreget, at det ikke må underminere de allerede eksisterende andelsselskaber.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil arbejde for at reducere landbrugsstøtten i EU på en måde, der gavner forskning, innovation og markedsadgangen for udviklingslandene, forbedrer miljøet og modvirker klimaforandringer. Regeringen vil desuden arbejde for, at medlemsstaternes muligheder for at vælge at bruge en større del af landbrugsstøtten til formål som natur, miljø og økologi styrkes. Endelig lægger regeringen vægt på, at drøftelserne om Kommissionens reformforslag ikke foregriber forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke oplysninger om andre medlemsstaters holdninger til det forventede forslag

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

(iii) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) (forordning om udvikling af landdistrikterne)

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Det forventes, at Kommissionen den 12. oktober 2011 vil fremlægge forslag til forordning om støtte til udvikling af landdistrikterne for perioden 2014-2020. Forordningen skal afløse Rådets forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne, som fastlægger rammerne for gennemførelsen af landdistriktsstøtten i perioden 2007-2013. De væsentligste nyskabelser forventes at være en mere målrettet styring af støtteindsatsen fra Kommissionens side i forhold til fælles mål og milepæle, fokus på målsætningerne om fremme af landbrugets konkurrenceevne og bæredygtighed i overensstemmelse med Europa 2020 strategien, bedre koordinering af indsatsen mellem EU's fonde (strukturfondene, landdistriktsfonden og fiskerifonden), mere fokus på fremme af innovation, nyt grønt element under søjle I, som medfører behov for yderligere koordinering af natur- og miljøindsatsen mellem de to søjler samt målretning af betalingerne til områder med naturbetingede ulemper også kaldet LFA (Least Favoured Areas). Endelig forventes der en ændring af EU-medfinansieringssatserne.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremlægge forslag om støtte til udvikling af landdistrikterne den 12. ok-

tober 2011 som en del af en reformpakke om den fælles landbrugspolitik gældende for perioden 2014-2020. Beskrivelsen er baseret på det forventede indhold af det kommende forslag.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og kan vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure.

Forslaget er sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 20.-21. oktober 2011 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

De forventede forslag er led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Forslaget forventes at følge linjerne fra Kommissionens meddelelse af 18. november 2010 om reformkursen for den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020. Heraf fremgik det, at den fremtidige fælles landbrugspolitik skal understøtte et bæredygtigt landbrug, som tager hensyn til klimaforandringer og miljø samt understøtter den gensidige solidaritet mellem medlemsstaterne.

Rammer for den fremtidige landdistriktspolitik

Forslaget forventes at vedrøre de fælles rammebetingelser for betaling af søjle II støtte til udvikling af landdistrikterne med medfinansiering fra ELFUL. Med det forventede forslag søges landdistriktspolitikken optimeret i forhold til EU2020 strategien for intelligent, bæredygtig og inkluderende vækst. Det nuværende akseystem i programmet med minimumstildeling af ELFUL midler pr. akse forventes udfaset. Målsætningerne for landdistriktspolitikken er fortsat

- 1) at forbedre landbrugets konkurrenceevne,
- 2) bæredygtig forvaltning af natur ressourcerne samt
- 3) fremme en balanceret territorial udvikling af landdistrikterne.

LEADER indsatsen forventes fastholdt som et obligatorisk element, formentlig med minimum 5 % af EU-budgettet i Danmark.

Det forventes, at der opstilles seks såkaldte EU prioriteter for landdistriktsudvikling, hvorigennem programaktiviteten skal bidrage til opfyldelse af Europa2020 strategien. Det tyder på, at disse prioriteter bliver 1) videnoverførsel, 2) konkurrenceevne og bedriftslevedygtighed, 3) fødevarerædeorganisering og risikoforvaltning, 4) beskyttelse af økosystemer, 5) lav-kulstof økonomi og ressourceeffektivitet samt 6) jobskabelse og landdistriktsudvikling. Disse prioriteter skal formentlig også bidrage til tværgående målsætninger om at fremme innovation og dæmpe klimaforandringer og tilpasse produktionen herefter. Det forventes, at alle 6 prioriteter vil være obligatoriske i alle programmer.

Samordning mellem EU's fonde

Det forventes, at der vil blive stillet krav om større grad af nationalt samarbejde imellem EU's fonde (strukturfondene, landdistriktsfonden og fiskerifonden). Den nuværende procedure for fastlæggelse af strategi og program forventes således erstattet af et nyt godkendelsessystem i form af en såkaldt fælles strategisk ramme. Denne skal fastlægge målsætningerne for de nationale landdistriktsindsatser under samtlige EU's fonde. Det forventes, at bestemmelser for fastlæggelse af strategi og mål vil bli-

ve fastlagt i et fælles separat forslag fra Kommissionen. Etablering af en fælles strategi på tværs af fonde forventes, at skulle ske forud for etablering af mere detaljerede strategier for de enkelte fonde og med efterfølgende programmer.

Koordinering med andre dele af landdistriktspolitikken

Idet der forventes en vis omfordeling af opgaverne mellem søjle I og II, særligt i forhold til landdistriktsstøtten og den direkte landbrugsstøtte, vil der formentlig opstå behov for endnu tættere koordinering de to søjler imellem. Blandt andet forventes der en vis grad af budgetfleksibilitet mellem søjle I og søjle II, hvormed medlemsstaterne kan vælge at overføre op til 5 % af den direkte støtte under søjle I til anvendelse under søjle II. Slutteligt forventes det, at Kommissionen vil forsøge at opnå hjemmel til at fastlægge en række definitioner og støttebestemmelser ved anvendelse af delegerede retsakter.

Forenkling af forvaltningen

Forslaget forventes kun i ringe grad at lægge op til forenklinger. Det er i stedet forventningen, at de nye regler for fælles strategisk styring, partnerskabsaftale med Kommissionen, netværksdannelser for innovation, todeling af miljø- og naturindsatsen mellem søjle I og søjle II i den fælles landbrugspolitik, udvidede baselinekrav for arealstøtten, kontrol, overvågning og evaluering, alt sammen vil kræve øget forbrug af administrative ressourcer.

Finansielle bestemmelser

Det forventes, at Kommissionen vil fastsætte de årlige beløb, der er til rådighed for hvert enkelt medlemsland under hensyntagen til a) objektive kriterier relateret til EU-målsætningerne for landdistriktspolitikken og b) tidligere udnyttelse (Det vil sige den hidtidige budgetfordeling). 0,25 % af budgettet afsættes til Kommissionen til teknisk bistand. Det vil formentlig som hidtil være muligt for medlemsstaterne at anvende 4 % til teknisk bistand.

Det forventes, at der som hovedregel vil blive fastlagt én EU-medfinansieringssats gældende for alle foranstaltninger på maksimalt 50 %. Det forventes dog, at der vil komme en række undtagelser hertil, herunder større EU-medfinansiering til projekter vedrørende formidling af viden og information, vedrørende etablering af producentsammenslutninger, samarbejdsprojekter om udvikling af nye produkter i fødevarekæden, LEADER. Der vil være 100 % EU finansiering af projekter med et væsentligt bidrag til innovation i landbruget, der skal finansieres af midler overført fra søjle I fra anvendelsen af støttelofter (capping).

Støttesatser

De maksimalt tilladte støttesatser forventes ikke ændret meget i forhold til den nuværende landdistriktsforordning. Dog forventes den maksimale støtteprocent for investeringer i landbrug forhøjet, såfremt disse afholdes af yngre jordbrugere, hvis der er tale om kollektive investeringer og integrerede projekter, hvis der er tale om projekter i udpegede områder med naturbetingede ulemper (LFA) eller hvis der er tale om projekter indenfor det Europæiske Innovations Partnerskab. Tilsvarende forventes støtteprocenten at kunne forøges for investeringsudgifter til forarbejdning og markedsføring, hvis projektet er et samarbejdsprojekt med relation til forskellige EU-finansieringskilder.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Konsekvenser

Det forventede forslag til forordning om støtte til udvikling af landdistrikterne for perioden 2014-2020 ventes at have både statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet. Idet forslaget endnu ikke foreligger, er der ikke grundlag for at vurdere dets rækkevidde.

Høring

Sagen har været i høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer påpegede på møde i §2-udvalget den 5. oktober 2011, at den økonomiske balance mellem aktiviteterne i landdistriktsprogrammet er vigtig. Blandt andet blev balancen mellem de aktiviteter, der tilgodeser produktivitet, og de, der tilgodeser miljø og natur, fremhævet. Ydermere blev det nævnt, at gennemførelse af miljøtiltag skal gøres mere økonomisk rationelt for den enkelte landmand, således at der var et incitament til at deltage i miljøordningerne. Endvidere bør det være muligt, at yde engangsbetalinger, såfremt der sker permanente indskrænkninger af råderetten af hensyn til miljø og natur.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil arbejde for at reducere landbrugsstøtten i EU på en måde, der gavner forskning, innovation og markedsadgangen for udviklingslandene, forbedrer miljøet og modvirker klimaforandringer. Regeringen vil desuden arbejde for, at medlemsstaternes muligheder for at vælge at bruge en større del af landbrugsstøtten til formål som natur, miljø og økologi styrkes. Endelig lægger regeringen vægt på, at drøftelserne om Kommissionens reformforslag ikke foregriber forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke oplysninger om andre medlemsstaters holdninger til det forventede forslag.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

(iv) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik (den horisontale forordning)
KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen forventes den 12. oktober 2011 at fremlægge forslag til forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik (den horisontale forordning), der vil medføre en væsentlig udvidelse af de nuværende bestemmelser i Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005 af 21. juni 2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik. Foruden forhold vedrørende finansiering af den fælles landbrugspolitik samt det overordnede regelsæt for medlemsstaternes udbetalingsorganer forventes forslaget at omfatte regelsættet om bedriftsrådgivning, regelsæt om kontrolsystemer og sanktioner, herunder det integrerede kontrolsystem, regelsættet for den efterfølgende regnskabskontrol samt regelsættet om krydsoverensstemmelse. Yderligere forventes Kommissionen at foreslå, at der skal gennemføres en række stramninger i forhold til betalingsorganernes administration, samt at der skal ske ændringer i regelsættet omkring krydsoverensstemmelse.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremlægge forslag til forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik den 12. oktober 2011 som en del af en reformpakke om den fælles landbrugspolitik gældende for perioden 2014-2020. Beskrivelsen er baseret på det forventede indhold af det kommende forslag.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og kan vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure.

Forslaget er sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 20.-21. oktober 2011 med henblik på præsentation.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Forslag til forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik (den horisontale forordning) forventes at ville medføre en væsentlig udvidelse af de nuværende bestemmelser i Rådets forordning (EF) nr. 1290/2005 af 21. juni 2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik. Foruden forhold vedrørende finansiering af den fælles landbrugspolitik samt det overordnede regelsæt for medlemsstaternes udbetalingsorganer forventes forslaget at omfatte regelsættet om bedriftsrådgivning, regelsæt om kontrolsystemer og sanktioner, herunder det integrerede kontrolsystem, regelsættet for den efterfølgende regnskabskontrol samt regelsættet om krydsoverensstemmelse. Yderligere forventes Kommissionen at foreslå, at der skal gennemføres en række stram-

ninger i forhold til betalingsorganernes administration, samt at der skal ske ændringer i regelsættet omkring krydsoverensstemmelse.

Bedriftsrådgivningsordning

Regelsættet for bedriftsrådgivningen forventes overført til den horisontale forordning fra forordning om direkte støtte. Det forventes samtidig, at Kommissionen vil udvide ordningen med en række minimumskrav vedrørende eksisterende krav og handlinger for så vidt angår klimaforandringer, biodiversitet, beskyttelse af vand, notifikation af dyresygdomme samt innovation. Herudover forventes krav til grønning og rådgivning vedrørende bæredygtig økonomisk udvikling af små landbrug at blive omfattet af bedriftsrådgivningsordningen.

Regulering af forhold mellem Kommissionen og udbetalingsorganerne

En nyskabelse vedrørende udbetalingsorganerne forventes at være, at Kommissionen ved delegerede retsakter vil fastsætte minimumskriterier for godkendelsen af udbetalingsorganerne i medlemsstaterne. Det betyder, at Kommissionen vil fastsætte minimumskriterier for udbetalingsorganernes interne forhold, kontrolaktiviteterne, information samt kommunikation i disse organer. Herudover forventes Kommissionen at fastsætte regler for udstedelse og tilbagetrækning af udbetalingsorganernes godkendelse, overvågningen af organerne samt deres eventuelle fornyede godkendelse.

På flere punkter forventes Kommissionen at foreslå stramninger med hensyn til udbetalingsorganernes administration. Forslaget forventes blandt andet at indeholde bestemmelser vedrørende afvisning af refusion fra EU. Kommissionen forventes også at foreslå, at der skal udbetales rentekompensation til støttemodtagerne ved for sene betalinger. Med hensyn til tilbagebetalingskrav overfor støttemodtagerne som følge af uregelmæssigheder, der ikke er begrundet i forsømmelser fra medlemsstatens side, forventes det endvidere, at Kommissionen vil foreslå, at betalingsorganerne selv skal afholde 100 % af udgifterne vedrørende tilbagebetalingskrav, som ikke er blevet inddrevet inden for 4 år, eller 8 år såfremt tilbagebetalingen er blevet genstand for en retssag.

Kommissionen forventes også at nedsætte procentdelen (fra 25 % til 10 %), som medlemsstaterne kan beholde, når det lykkes at inddrive uretmæssigt udbetalte beløb, der ikke skyldes administrative fejl. Kommissionen forventes ligeledes at foreslå, at medlemsstaternes refusion kan suspenderes, såfremt de statistikker, som medlemsstaten skal fremsende til Kommissionen vedrørende gennemførte kontroller og resultaterne heraf, ikke er blevet fremsendt rettidigt.

Det forventes endvidere, at Kommissionen vil foreslå, at kravet om fremsendelse af en ledelseserklæring i forbindelse med aflæggelsen af betalingsorganernes årsregnskab til Kommissionen flyttes fra gennemførelsesbestemmelserne til den horisontale forordning.

Det forventes yderligere, at forslaget vil indeholde en generel regel om, at medlemsstaterne skal opkræve renter i forbindelse med tilbagesøgning af uretmæssigt udbetalte beløb.

Med hensyn til finansieringen af landdistriktsprogrammet forventes det også, at Kommissionen vil lægge op til en række administrative stramninger. Landdistriktsprogrammerne finansieres af den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL). Den kommende programperiode for landdistriktsprogrammerne vil løbe fra 2014-2020. I forslaget forventes det, at budgettet for

det første år vil blive fastlagt af Kommissionen i forbindelse med dens godkendelse af landdistriktsprogrammet, mens de følgende års rammer vil blive fastlagt før den 1. maj i hvert af de følgende år.

Medlemsstaten anmelder løbende og kvartalsvist deres udgifter under landdistriktsprogrammerne til EU, som herefter refunderer EU-andelen af medlemsstatens udgifter. Det forventes, at Kommissionens forslag vil lægge op til, at de kvartalsvise refusioner skal ske ved anvendelsen af én finansieringssats per foranstaltning.

Det forventes tillige, at Kommissionen vil lægge op til en ensretning af udbetalingsfristerne for så vidt angår alle arealstøtteordninger. Dette vil i praksis betyde, at arealstøtteordningerne under landdistriktsprogrammet skal tilpasses udbetalingsfristen for enkeltbetalingsordningen. Fristen for enkeltbetalingsordningen er 1. december – 30. juni det følgende år.

Herudover forventes det, at Kommissions forslag vil indeholde en generel mulighed for at udbetale forskud på 50 % på den direkte støtte og 75 % på arealordningerne under ELFUL.

Krydsoverensstemmelse

I forbindelse med reformen af den fælles landbrugspolitik i 2005 blev det vedtaget, at udbetalingen af støtte til landbrugere sker på betingelse af, at en række krav overholdes inden for miljø, sundhed, dyrevelfærd og god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM). I modsat fald kan støtten reduceres eller bortfalde. Dette kaldes krydsoverensstemmelse.

Det forventes, at Kommissionen vil foreslå, at regelsættet vedrørende krydsoverensstemmelse overføres til den horisontale forordning. Som noget nyt forventes regelsættet at omfatte omstrukturingsstøtte, omstillingsstøtte og grøn høst. Modtagere af direkte støtte, som tilmelder sig ordningen for små landbrugere, vil være undtaget krydsoverensstemmelse.

Vandrammedirektivet og pesticiddirektivet forventes også at blive omfattet af krydsoverensstemmelse¹³. Kommissionen ventes at forslå, at den delegeres beføjelser med henblik på at kunne tilføje direktivernes bestemmelser, efter at medlemsstaterne har fastsat de bestemmelser, der skal være gældende overfor landbrugerne, og notificeret Kommissionen om implementeringen. Medlemsstaternes notifikation vil skulle ske senest den 1. januar 2013 for vandrammedirektivet og senest 1. januar 2014 for pesticiddirektivet.

Det forventes, at krydsoverensstemmelseskravene i forslaget vil blive kategoriseret i tre områder (miljø, klimaforandring og GLM samt sundhed og dyrevelfærd), hvor der tidligere var tale om fire. I forhold til de nuværende krav vedrørende GLM forventes forslaget at indeholde en række ændringer og udvidelser. Dette vurderes især at gælde for et nyt krav om beskyttelse af vådområder og kulstofrige jorde inklusiv forbud mod pløjning samt for følgende normer: Minimum plantedække, minimum jordforvaltning med henblik på at hindre jorderosion, bevarelse af jordens organiske indhold samt bevarelse af en lang række landskabstræk m.v.

Kontrolsystem og sanktioner

¹³ Pesticiddirektivets inkludering er allerede vedtaget. Det nye er, at det også forventes omtalt i forslag til den horisontale forordning.

Det forventes, at forslaget vil indeholde en bestemmelse om, at medlemsstaterne, hvor det er passende, skal udføre alle fysiske kontroller vedrørende landbrugsstøtte og støtte under landdistriktsprogrammet på samme tid. Det forventes endvidere, at Kommissionen vil lægge op til, at der oprettes et særligt register til identifikation af landmænd og støttemodtagere. Endelig forventes det, at Kommissionen i forbindelse med nedsættelser og udelukkelse ønsker at anvende modellen for krydsoverensstemmelseskontrollen, hvor sanktionen skal fastlægges i forhold til overtrædelsens alvor, omfang og varighed/gentagelse.

Offentliggørelse af støtten

Det forventes, at Kommissionen vil udarbejde et selvstændigt forslag vedrørende offentliggørelse af støtteoplysninger for hver modtager fra 2014 og frem.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Konsekvenser

Det forventede forslag til forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik ventes at have både statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet. Idet forslaget endnu ikke foreligger, er der ikke grundlag for at vurdere dets rækkevidde.

Høring

Sagen har været i høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer bemærkede overordnet på møde i §2-udvalget den 5. oktober 2011, at de nye tiltag ikke bidrager til at gøre landbrugspolitikken mere veldefineret og skarp. Tværtimod lader den til at blive mere indviklet. Der er et stort behov for forenkling. Hvad angår bedriftsrådgivning bør det være op til de enkelte medlemsstater, om de vil indføre noget sådant i regi af landdistriktsprogrammerne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil arbejde for at reducere landbrugsstøtten i EU på en måde, der gavner forskning, innovation og markedsadgangen for udviklingslandene, forbedrer miljøet og modvirker klimaforandringer. Regeringen vil desuden arbejde for, at medlemsstaternes muligheder for at vælge at bruge en større del af landbrugsstøtten til formål som natur, miljø og økologi styrkes. Endelig lægger regeringen vægt på, at drøftelserne om Kommissionens reformforslag ikke foregriber forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke oplysninger om andre medlemsstater holdninger til det forventede forslag.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.